

Sygn. akt IV KS 38/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

w sprawie B. O.

oskarżonego z art. 86 § 1 k.k.s, i art. 63 § 2 k.k.s., art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 k.k.s., art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia 2021 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt II Ka (...)

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 9 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

1) oddalić skargę;

2) obciążyć oskarżonego B.O. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

B. O. oskarżono o popełnienie przestępstwa kwalifikowanego z art. 86 § 1 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s. oraz art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., a także przestępstwa z art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w J. wyrokiem z dnia 9 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił oskarżonego B. O. od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Po rozpoznaniu apelacji złożonej od tego wyroku przez Prokuratora delegowanego do (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w R., Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił

zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w J. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego B. O. złożył skargę na ten wyrok. Zarzucił w niej naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., przez uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku Sądu Rejonowego w J. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, podczas gdy nie ziszczyły się ku temu przesłanki wskazane w tym przepisie.

Prokurator delegowany do (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w R. w pisemnej odpowiedzi na skargę, wniósł o oddalenie skargi obrońcy oskarżonego B. O. jako bezzasadnej (por. pismo z dnia 6 lipca 2021 r., PK VI [...]).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego B. O. nie zasługuje na uwzględnienie. Przypomnieć należy, iż zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy w ramach rozpoznawania skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania, ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania wyroku kasatoryjnego (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że gdy powodem uchylenia wyroku byłoby stwierdzenie przesłanki z art. 439 § 1 k.p.k., to oczywiste jest, że skarżący w skardze może kwestionować prawidłowość takiej oceny. Natomiast w sytuacji innych powodów uchylenia wyroku (konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości lub podstawy z art. 454 k.p.k.) przedmiotem skargi nie może być sposób rozpoznania zarzutów apelacji, a więc merytoryczna trafność ich rozstrzygnięcia, ale tylko to, czy efektem takiego rozpoznania apelacji, jak dokonał tego sąd odwoławczy, musi być uchylenie wyroku z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19, OSNKW 2019, z. 6, poz. 31), lub też skazanie oskarżonego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt I KZP 10/18, OSNKW 2018, z. 11, poz. 73). Przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w tym postępowaniu jest stwierdzenie, czy sąd odwoławczy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji i przekazując sprawę

do ponownego rozpoznania, kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego, wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k., oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt IV KS 6/16, LEX nr 2204960, z dnia 15 lutego 2018 r., sygn. akt III KS 12/17, Legalis). W przypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k., kontrola skargowa, w oparciu o przepisy Rozdziału 55 a k.p.k., obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie jest niedopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz wydania takiego orzeczenia. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Reguła *ne peius* nie wyłącza bowiem możliwości skazania oskarżonego, który wcześniej został uniewinniony w pierwszej instancji albo umorzono wobec niego w pierwszej instancji postępowanie, gdy została wniesiona apelacja na niekorzyść, lecz jedynie rozstrzygnięcie w tym przedmiocie przenosi ponownie do sądu pierwszej instancji. Przyjmuje się, że reguła *ne peius* ma charakter „nadrzędny” nad zakazem *reformationis in peius* (por. też szerzej K. Marszał, Zakaz *reformationis in peius* w nowym ustawodawstwie procesowym, Warszawa 1970 r., M. Szewczyk, Zakaz *reformationis in peius* w polskim procesie karnym, Warszawa 2014 r., J. Izydorczyk, Granice orzekania sądu odwoławczego w polskiej procedurze karnej, Łódź 2010 r.). W niniejszej sprawie, jak to bezspornie wynika ze sporządzonego na formularzu pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt II Ka (...), powodem wydania przez ten Sąd wyroku kasatoryjnego była właśnie przesłanka określona w art. 454 § 1 k.p.k. Wskazano w tym uzasadnieniu dlaczego za wadliwą uznano ocenę dowodów, która skutkowałą rozstrzygnięciem uniewinniającym Sądu I instancji (por. s. 4 – 12 pisemnego uzasadnienia). Skoro zatem w realiach sprawy rysowała się realna możliwość wydania orzeczenia na niekorzyść oskarżonego B. O. w sytuacji, gdy został on uprzednio uniewinniony wyrokiem Sądu Rejonowego w J. z dnia 9 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...), koniecznością stało się uchylenie tegoż wyroku przez Sąd Okręgowy w P., działający jako sąd odwoławczy. Stwierdzenie

zatem poprawności zastosowania przez Sąd Okręgowy w P. przepisu art. 454 § 1 k.p.k., jest wystarczające do akceptacji wyroku tegoż Sądu z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt II Ka (...), a tym samym skutkuje oddaleniem skargi obrońcy oskarżonego B. O..